Järjestöavustusperiaatteet Sata-alueella

Hyte-koordinaattori Taisa Bragge, Hyte- tiimi 17.8.2026

Sisältö

- Järjestöavustamisen lähtökohdat
  - Avustuslajit
  - Toiminta-avustus
  - Hankeavustus
- Toiminnallinen yhteistyö
- Toiminta-avustusten yleisiä periaatteita
- Avustamisen ulkopuolelle jäävää toimintaa
- Avustusten seuranta,raportointi ja valvonta
- Toiminta-avustusten painopisteet
- Toiminta-avustusten päätöksenteko

Järjestöavustamisen lähtökohdat

- Hyvinvointialueella ja järjestöillä on yhteinen tavoite edistää Satakunnan asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta. Hyvinvointialue tekee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä kuntien, muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten sekä yleishyödyllisten yhteisöjen ja järjestöjen kanssa.
- Hyvinvointialueella on lakisääteinen velvollisuus edistää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä(Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 7§)
- Järjestöavustusten lähtökohtana ovat Satakunnan alueen tarpeet, hyvinvointialueen strategiset tavoitteet sekä alueellisen hyvinvointisuunnitelman painopisteet.
- Avustusten kohdentamisessa vahvistetaan alueellista yhdenvertaisuutta, satakuntalaisuutta, tarvelähtöisyyttä ja vaikuttavuutta. Avustettavan toiminnan tulee tuottaa hyvinvointihyötyä Satakunnan asukkaille ja täydentää hyvinvointialueen lakisääteisiä palveluja.
- Päivitetyissä periaatteissa korostuvat lisäksi järjestöjen välinen yhteistyö, verkostomainen toimintatapa, kuntien, järjestöjen ja hyvinvointialueen yhteistyö sekä toiminnan tavoitteellisuus, seuranta ja raportointi.
- Avustusperiaatteet ovat pääosin vuoden 2025 aluehallituksen hyväksymien periaatteiden mukaiset. Päivityksessä on huomioitu järjestöavustusprosessista saatu palaute sekä vuoden 2026 avustusten myöntämisessä nousseet havainnot.

Avustuslajit 1/2

Toiminta-avustukset

- Järjestöille, joiden sääntömääräinen tarkoitus ja toimintamuodot tukevat tai täydentävät hyvinvointialueen lakisääteisiä sosiaali- ja terveyspalveluita sekä edistävät satakuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä.
- Pysyväisluonteiseen tai uutta käynnistävään toimintaan, joka vastaa todennettuihin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tarpeisiin sekä tukee hyvinvointialueen strategisia tavoitteita ja alueellisen hyvinvointisuunnitelman painopisteitä.
- Haku vuosittain määriteltynä hakuaikana, joka tarkentuu osana talousarvioprosessia.
- Enintään 1000 euroa avustusta hakeville järjestöille kevyempi hakuprosessi.
- Avustuksiin käytettävä kokonaismäärä tarkentuu vuosittain aluevaltuuston hyväksymän talousarvion yhteydessä. Yksittäisistä toiminta-avustuksista päätetään voimassa olevien toimivaltamääräysten mukaisesti.

Avustuslajit 2/2

Hankeavustukset

- Kehittämisluonteisiin ja määräaikaisiin tehtäviin, joihin järjestö hakee tai on saanut ulkopuolista rahoitusta(esim. STEA, ESR, THL, STM). Hyvinvointialueen avustus ei voi olla hankkeen ainoa rahoituskanava, vaan se toimii täydentävänä julkisena rahoituksena. Hankeavustusten hakuaika on jatkuva.
- Avustusta koskevat neuvottelut käydään hankkeen kannalta keskeisten palvelutuotannon sekä hyte- ja TKIO-asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä. Avustuksiin käytettävä kokonaismäärä tarkentuu vuosittain aluevaltuuston hyväksymän talousarvion yhteydessä. Yksittäisistä hankeavustuksista päätetään voimassa olevan toimivaltamääräysten mukaisesti.

Hyvinvointialue voi tukea järjestöjen toimintaa myös **toiminnallisella yhteistyöllä,** johon ei liity taloudellista avustusta. Yhteistyö voi tarkoittaa esim. tilojen käyttömahdollisuuksia, asiantuntijatukea, järjestötoiminnasta viestimistä tai asiakasohjausta järjestöjen toimintaan.

Järjestöjen toiminta-avustusten yleisiä periaatteita Satakunnassa 1/7

1.Alueellinen kohdentaminen, yhdenvertaisuus ja satakuntalaisuus

Toiminta-avustuksia myönnetään siten, että ne tukevat Satakunnan hyvinvointialueen strategisia tavoitteita sekä hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman painopisteitä ja edistävät asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä yhdenvertaisesti koko alueella.

Avustusta myönnetään ensisijaisesti järjestöille, joilla on kotipaikka Satakunnassa tai jotka toteuttavat aktiivista ja todennettavaa toimintaa Satakunnan alueella ja sen asukkaille.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että arvioinnissa tarkastellaan sekä toiminnan alueellista kattavuutta että sen kohdentumista Satakunnan asukkaisiin. Hakijan tulee kuvata konkreettisesti, mitä toimintaa Satakunnassa toteutetaan, keitä se koskee ja miten se näkyy alueella. Pelkkä valtakunnallinen toiminta tai hallinnollinen kytkös ei riitä, vaan toiminnan tulee tuottaa paikallista hyvinvointihyötyä.

Tarvittaessa avustusten kokonaisuutta voidaan ohjata niin, että eri alueet ja väestöryhmät tulevat tasapuolisesti huomioiduiksi ja palvelukokonaisuus muodostuu alueellisesti kattavaksi.

Järjestöjen toiminta-avustusten yleisiä periaatteita Satakunnassa 2/7

2. Tarvelähtöisyys, tietoperustaisuus ja vaikuttavuus

Toiminnan tulee perustua todennettuun ja kuvattuun tarpeeseen, joka pohjautuu alueelliseen ilmiöön, ongelmaan tai hyvinvointivajeeseen.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että hakemuksessa tulee kuvata, mihin ilmiöön tai ongelmaan toiminta vastaa ja miten tarve on tunnistettu. Perusteluna tulee käyttää tutkimustietoa, alueellista dataa, tilastoja, asiakaspalautetta tai muuta kokemustietoa.

Toiminnalla tulee olla edellytykset vaikuttavuuteen. Tämä tarkoittaa selkeää kohderyhmää, riittävää osaamista, realistista toteutussuunnitelmaa sekä tarvittaessa näyttöön perustuvien tai vaikuttaviksi todettujen menetelmien hyödyntämistä.

3. Kohderyhmän osallisuus ja yhteiskehittäminen

Kohderyhmää tulee osallistaa toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että kohderyhmä osallistuu toiminnan kehittämiseen esimerkiksi työpajojen, kyselyiden tai kokemusasiantuntijuuden kautta. Kokemusosaajat voivat osallistua myös toiminnan toteutukseen, ja palautetta hyödynnetään systemaattisesti toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä.

Järjestöjen toiminta-avustusten yleisiä periaatteita Satakunnassa 3/7

4. Yhteistyö ja verkostomainen toimintatapa

Avustuksen saajalla tulee olla valmius tehdä yhteistyötä hyvinvointialueen, kuntien, seurakuntien ja muiden järjestöjen kanssa sekä osallistua alueellisiin verkostoihin.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että toimija osallistuu yhteistyötapaamisiin ja kehittämisverkostoihin sekä edistää järjestöjen välistä yhteistyötä esimerkiksi tilojen yhteiskäytössä, yhteisissä toiminnoissa tai avustusten kohdentamisessa. Tavoitteena on vahvistaa toiminnan kattavuutta koko Satakunnassa ja ehkäistä päällekkäistä toimintaa.

5. Tavoitteellisuus, seuranta ja raportointi

Toiminnalle tulee asettaa selkeät tavoitteet, joiden toteutumista seurataan ja arvioidaan.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että hakemuksessa määritellään 2–3 tavoitetta sekä niitä kuvaavat mittarit, kuten osallistujamäärä, koettu hyvinvointi tai toimintakyvyn vahvistuminen. Seurannassa voidaan käyttää tilastoja, palautekyselyitä ja itsearviointia.

Avustuksen käytöstä raportoidaan vuosittain seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä. Raportoinnissa painottuu toiminnan tulosten ja vaikutusten kuvaaminen, jotta voidaan arvioida toiminnan saavutettavuutta, peittävyyttä ja vaikuttavuutta sekä tunnistaa vaikuttavia toimintamalleja. Raporttiin tulee sisällyttää sanallinen kuvaus avustuksella toteutetusta toiminnasta sekä erittely toiminnan kustannuksista. Avustuksen hakija sitoutuu siihen, että hyvinvointialue on oikeutettu tarkastamaan hakijayhteisön avustusta koskevan kustannuspaikan/tilin tiedot ja toiminnan. Ellei avustusta ole käytetty hyvinvointialueen ohjeiden mukaisesti ja myönnettyyn tarkoitukseen, on avustuksen saaja velvollinen palauttamaan saamansa avustuksen.

Järjestöjen toiminta-avustusten yleisiä periaatteita Satakunnassa 4/7

6. Alueellinen tasapaino ja avustusten enimmäisosuus

Yksittäinen toimija ei voi saada liian suurta osuutta avustuksiin varatusta kokonaismäärärahasta, vaan tavoitteena on varojen tasapuolinen jakautuminen useille toimijoille.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että yksittäinen toiminta-avustus voi olla enintään 25 % toiminta-avustuksiin varatusta kokonaismäärästä, ellei erityisestä syystä toisin päätetä. Tällä varmistetaan rahoituksen monipuolisuus ja toimijakentän laajuus.

7. Saavutettavuus ja avoimuus

Toiminnan tulee olla avoimesti saatavilla kaikille kohderyhmään kuuluville Satakunnassa asuinkunnasta riippumatta.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että osallistuminen ei saa riippua kotikunnasta, vaan toiminnan tulee olla saavutettavaa sijainnin, hinnan, aikataulujen ja esteettömyyden näkökulmasta.

Järjestöjen toiminta-avustusten yleisiä periaatteita Satakunnassa 5/7

8. Tietopohjaisuus ja näkyvyys palvelutietovarannoissa

Avustettavan toiminnan tulee olla kuvattuna ajantasaisesti Lähellä.fi -palvelussa tai Suomi.fi-palvelutietovarannossa.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että toiminnasta tulee löytyä ajantasainen kuvaus, yhteystiedot ja osallistumisohjeet. Tietojen ajantasaisuus tarkistetaan ennen avustuksen myöntämistä.

9. Harkinnanvaraisuus, läpinäkyvyys ja hyvä hallinto

Avustuksen myöntäminen on aina harkinnanvaraista ja perustuu kokonaisarviointiin.

Avustustoiminnassa noudatetaan hallintosäännön mukaista toimivallan jakoa sekä hyvän hallinnon periaatteita. Päätöksenteon tulee olla läpinäkyvää ja yhdenvertaista. Arviointikriteerit ovat etukäteen määriteltyjä ja niitä sovelletaan kaikissa hakemuksissa yhdenmukaisesti. Avustuspäätökset perustuvat kokonaisarviointiin, eikä yksittäisiin tapauskohtaisiin harkintoihin ilman yhteisiä kriteerejä.

10. Poliittinen ja uskonnollinen sitoutumattomuus

Avustusta ei myönnetä poliittiseen kampanjointiin tai toimintaan, jonka ensisijaisena tarkoituksena on vaikuttaa poliittisiin mielipiteisiin. Avustusta ei myönnetä uskonnon harjoittamiseen.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että toiminnan tulee olla yleishyödyllistä, avointa ja sitoutumatonta suhteessa poliittisiin ja uskonnollisiin tavoitteisiin.

Järjestöjen toiminta-avustusten yleisiä periaatteita Satakunnassa 6/7

11. Ennakollinen vuoropuhelu järjestöjen kanssa

Hyvinvointialue käy säännöllistä ennakoivaa vuoropuhelua järjestöjen kanssa ennen avustushakujen avaamista, jotta toiminnan painopisteet ja alueelliset palvelutarpeet voidaan tunnistaa yhteisesti.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että järjestöille järjestetään säännöllisiä foorumeita, työpajoja tai keskustelutilaisuuksia, joissa käsitellään hyvinvointialueen ajankohtaisia ilmiöitä, tarpeita ja strategisia painopisteitä. Tämän vuoropuhelun perusteella järjestöt voivat kohdentaa toimintaansa ja hakemuksiaan paremmin, ja hyvinvointialue voi ohjata avustuksia entistä vaikuttavampaan ja tarvelähtöisempään toimintaan.

12. Kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyö avustusten yhteensovittamisessa

Hyvinvointialue edistää yhteistyötä kuntien kanssa järjestötoiminnan ja siihen kohdistuvan rahoituksen yhteensovittamiseksi.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että hyvinvointialue ja kunnat vaihtavat säännöllisesti tietoa järjestöavustuksista, tuetusta toiminnasta ja alueellisista painopisteistä. Tavoitteena on tunnistaa päällekkäisyydet, vahvistaa toiminnan täydentävyyttä ja varmistaa, että järjestötoiminta muodostaa Satakunnassa yhtenäisen, kattavan ja vaikuttavan kokonaisuuden.

Järjestöjen toiminta-avustusten yleisiä periaatteita Satakunnassa 7/7

13.Lakisääteisten palveluiden täydentäminen

Avustettavan toiminnan tulee tukea ja täydentää Satakunnan hyvinvointialueen strategisia tavoitteita sekä lakisääteisiä palveluita. Avustusta ei myönnetä toimintaan, joka kuuluu hyvinvointialueen järjestämisvastuulle tai korvaa hyvinvointialueen omaa palvelutuotantoa.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että avustuksella ei rahoiteta sellaisia palveluja tai tehtäviä, joiden järjestäminen kuuluu lainsäädännön perusteella hyvinvointialueelle. Avustettavan toiminnan tulee tuottaa lisäarvoa esimerkiksi vertaistuen, osallisuuden, ennaltaehkäisyn, matalan kynnyksen tuen tai yhteisöllisen toiminnan kautta.

Avustamisen ulkopuolelle jäävää toimintaa

- Hyvinvointialueen järjestämisvastuulla oleva toiminta
- Yritystoiminta
- Investoinnit, kiinteän omaisuuden hankinta tai tilojen kunnostaminen
- Kokouspalkkiot ja merkkipäivien juhlallisuudet
- Viestintä (pl. viestintä avustettavasta toiminnasta)
- Hallinnolliset yleiskulut enintään 10 % avustuksen määrästä

Avustusten seuranta, raportointi ja valvonta

- Satakunnassa järjestöavustusten periaateasiakirjaa täydentävät Satakunnan hyvinvointialueen verkkosivuilla julkaistut avustusten käytön seuranta-, raportointi-, ja valvontaohjeet sekä avustuksen ulkopuolelle jäävää toimintaa täsmentävät ohjeet.

Toiminta-avustusten painopisteet

- Toiminta-avustusten painopisteet määritellään Satakunnan hyvinvointialueen strategisten tavoitteiden, alueellisen hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman sekä siihen sisältyvien erillissuunnitelmien painopisteiden perusteella.
- Hyvinvointialue järjestää valtuustokausittain järjestöfoorumin, jossa tarkastellaan alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman sekä siihen sisältyvien erillissuunnitelmien painopisteitä järjestöavustamisen näkökulmasta. Tarkastelussa hyödynnetään tutkimustietoa, ajantasaista alueellista tietoa sekä tietoa alueella käynnissä olevasta toiminnasta.

Toiminta-avustusten päätöksenteko

1. Aluevaltuusto hyväksyy talousarvion, jossa määritellään järjestöavustuksiin käytettävä kokonaismääräraha.
2. Sote-johtaja päättää avustusmäärärahan jakautumisesta toiminta-avustuksiin ja hankeavustuksiin.
3. Järjestöavustustyöryhmä kartoittaa palvelutuotannon tarpeita ja arvioi toiminta-avustushakemukset vahvistettujen avustusperiaatteiden ja arviointikriteerien mukaisesti.
4. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialueella valmistellaan esitys toiminta-avustusten kohdentamisesta yhteistyössä muiden sote- toimialueiden kanssa. Esitys perustuu järjestöavustustyöryhmän tekemään tarpeiden kartoitukseen ja hakemusten arviointiin.
5. Sote-johtaja päättää toiminta-avustusten kohdentamisesta valmistellun esityksen perusteella.